

Barnevernstjenesten i Asker kommune viser til Barne- og familiedepartementets forslag til fire forskrifter til ny barnevernslov som ble lagt ut for høring 24. juni 2022.

Barnevernstjenestens innspill til høringene følger nedenfor.

Forslag til forskrift om krav til kvalitet og godkjenning av barnevernsinstitusjoner og forslag til forskrift om sentre for foreldre og barn

Departementet foreslår i dette høringsnotatet to forskrifter; forskrift om kvalitet og godkjenning av barnevernsinstitusjoner (kapittel 4 og 8) og forskrift om sentre for foreldre og barn (kapittel 5 og 9)

Forslaget til ny forskrift viderefører i stor grad innholdet i dagens forskrifter, men med enkelte språklige, strukturelle og begrepsmessige endringer. Noen av disse endringene har direkte sammenheng med hvordan den nye barnevernsloven er utformet. Enkelte krav er flyttet inn i loven fra dagens forskrifter. I tillegg inneholder ny lov enkelte nye krav som påvirker hvordan forskriften bør utformes. Dette gjelder særlig krav til godkjenning av statlige institusjoner og nye krav til kompetanse og bemanning. Departementet foreslår også enkelte endringer med mindre innholdsmessig betydning.

Høringsnotatet inneholder også forslag til forskrift om sentre for foreldre og barn som i stor grad viderefører innholdet i dagens senterforskrift. På samme måte som forslaget til ny kvalitets- og godkjenningsforskrift er også denne forskriften tilpasset ny barnevernslov. Departementet foreslår at innholdet i dagens forskrift om sentre for foreldre og barn i hovedsak videreføres.

Barnevernstjenesten i Asker har ingen innvendinger mot forslag til forskrift om krav til kvalitet og godkjenning av barnevernsinstitusjoner. Barnevernstjenesten har heller ingen innvendinger mot forslag til forskrift om sentre for foreldre og barn.

Forslag til forskrift om barns medvirkning i barnevernet

Barne- og familiedepartementet foreslår en helt ny forskrift om barns medvirkning i barnevernet. Bakgrunnen for dette er at det er utfordringer i den faktiske gjennomføringen av retten til medvirkning. Barn blir ikke involvert i tilstrekkelig grad, de føler ikke selv at de blir hørt, dokumentasjonen av medvirkning er ikke god nok, og det er en rekke faktiske hindre for gjennomføringen, eksempelvis i akutte situasjoner.

Formålet med dette forslaget er å gi barnevernstjenesten et bedre faglig verktøy for barns medvirkning, og at barn på denne måten skal få styrket sin rettssikkerhet. Ny forskrift om medvirkning har derfor en mer omfattende ordlyd enn gjeldende forskrift om medvirkning og tillitsperson

Når det gjelder barnets tillitsperson, er barnevernstjenesten skeptisk til at foreldre med omsorg for eget barn må samtykke til barnets valg av tillitsperson. En slik ordning vil medføre at ordningen med tillitsperson ikke er reell for alle barn. I saker der det er interessekonflikt mellom barn og foreldre, eller barnet ikke føler seg trygg på egne foreldre vil det være uheldig om foreldrene kan blokkere barnets mulighet til å ha med seg en person *barnet* har tillit til. Dersom tillitspersonen er uegnet, vil vedkommende uansett ikke kunne være tillitsperson da det fremkommer av forslaget til § 7 i forskriften at en person ikke kan være tillitsperson der det foreligger særlige grunner til at vedkommende ikke er egnet. Ved at det er barnevernstjenesten som vurderer om tillitspersonen er

egnet, vil barn i større grad bli skånet for lojalitetskonflikt med foreldre som ønsker å bestemme hvem som skal være barnets tillitsperson.

Barnevernstjenesten er i tvil om 18-årsgrensen bør videreføres. Evalueringen av ordningen med tillitsperson viste at flere mente det var upraktisk med en 18-årsgrense. Mange vil ønske å ha med en jevnaldret venn, noe som ofte ikke er mulig med en 18-årsgrense. Departementet peker på at tillitspersonen vil få tilgang til personlige opplysninger om både barnet og familiesituasjonen for øvrig. Videre mener departementet at det kan være krevende for et barn både å få innsikt i vonde opplysninger om sin venn og å håndtere en taushetsplikt. En venn kan imidlertid være godt informert om barnets situasjon allerede, og kan være god til å holde på hemmeligheter – det kan være nettopp derfor barnet ønsker denne vennen som tillitsperson. Barnet kan uansett fritt fortelle venner eller andre om sin situasjon slik at sensitiv informasjon om familien spres. Hensynet til barnet som har behov for en tillitsperson, er at barn kan ha med seg en person de selv har tillit til. Dette taler for at det ikke bør være krav om aldersgrense for å være tillitsperson. En mulig løsning å endre aldersgrensen til 15 år.

I høringsnotatet fremgår det at tillitspersonen har opplysningsplikt til barnevernet. Det er uklart hva som er hjemmelen for dette. Etter Asker barneverns syn skal tillitspersonens rolle være å støtte barnet, ikke å utføre tjenester eller arbeid for barnevernet slik at vedkommende har meldeplikt etter ny barnevernslov § 13-2. Å pålegge en tillitsperson meldeplikt vil kunne skape lojalitetskonflikt for tillitspersonen, og ødelegge tillitsforholdet mellom vedkommende og barnet.

Forslag til forskrift om samtaleprosess

Barne- og familiedepartementet foreslår en nærmere reguleringen av samtaleprosess i forskrift. Reglene om samtaleprosess følger av § 7-25 i dagens barnevernlov. Reglene videreføres i § 14-14 i ny barnevernslov, og i fremstillingene henvises til denne bestemmelsen. Barnevernsloven § 14-14 fjerde ledd gir hjemmel til at departementet kan gi forskrifter om gjennomføring av samtaleprosess, herunder om unntak fra fristkravene i barnevernsloven kap. 4 og 14. Formålet med samtaleprosessen er å bedre partenes kommunikasjon og gi dem mulighet til å bli enige om løsninger til barnets beste som hel eller delvis løsning på saken.

Barnevernstjenesten i Asker har erfart at det kan ta svært lang tid svært lang tid å få konkludert i saker med samtaleprosess. Dette gjelder særlig der saken starter på vanlig måte før det blir enighet om samtaleprosess som går ut på å prøve ut ulike tiltak. Noen ganger blir flere tiltak utprøvd før saken igjen blir tatt inn til alminnelig behandling igjen. Hvis det da er behov for en sakkyndigvurdering, vil den samlede behandlingen av saken kunne ta over ett år. Det er positivt å kunne prøve ut ulike tiltak i samtaleprosess. Det er likevel viktig at både fylkesnemnda og barnevernet har barnets beste i fokus. Barn har rett til medvirkning og må få si sin mening underveis i prosessen, spesielt hvis prosessen tar lang tid. En langvarig prosess kan være svært krevende og opprivende for et barn.

Barnevernstjenesten har for øvrig ingen innvendinger mot forslag til forskrift om samtaleprosess.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Når det gjelder økonomiske og administrative konsekvenser, er barnevernstjenesten enig med departementet i at forslagene til forskrifter enkeltvis ikke vil ha større økonomisk eller administrativ betydning for kommunen. De siste årene har det imidlertid blitt stilt en rekke nye krav til

barnevernets saksbehandling. For eksempel må ansatte bruke litt mer tid enn før til å dokumentere og vurdere en rekke ulike forhold og utforme vedtak i tråd med barnevernlovens nye krav. I tillegg snakkes det oftere med barn og foreldre som har mistet omsorgen for barnet sitt følges opp tettere. Det er ingen tvil om at dette er viktig og bidrar til et bedre barnevern. Endringene innebærer økt tidsbruk per sak for den enkelte barnevernsarbeider, og totalt sett behov for å få tilført midler for å kunne oppfylle lovens krav.